

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/224454,Uroczystosci-pogrzebowe-zolnierza-podziemia-niepodleglosciowe-go-Tadeusza-Mankows.html>
27.02.2026, 02:11

[Następny](#)

[Powrót](#)

Uroczystości pogrzebowe żołnierza podziemia niepodległościowego Tadeusza Mańkowskiego ps. Skała

30 czerwca 2025 roku w kościele pw. św. Marcina Biskupa w Stężycy odbył się pogrzeb Tadeusza Mańkowskiego ps. Skała – żołnierza podziemia niepodległościowego, skazanego na śmierć przez komunistyczny sąd w 1946 roku.

30.06.2025

[ofiary terroru komunistycznego](#)

W uroczystości uczestniczył dr hab. Krzysztof Szwaagrzyk, zastępca prezesa Instytutu Pamięci Narodowej. Przypomniął, że Mańkowski został zatrzymany podczas jednej z akcji zleconych przez dowództwo – rozklejał wówczas ulotki z Odezwą do Organizacji Narodów Zjednoczonych. Po aresztowaniu przeszedł ciężkie śledztwo, a potem w szybkim procesie zapadł wyrok – 25 października 1946 roku wykonano karę śmierci w więzieniu przy ul. Kurkowej w Gdańsku.

- Po wielu latach żołnierz wraca do siebie, do swojej miejscowości. Wraca także tutaj na ten cmentarz, żeby być pochowanym razem z rodzicami. Ale wraca, nie jak chcieli komuniści – nie jako przestępca. Wraca jako żołnierz podziemia, który wiernie służył Rzeczypospolitej

- podkreślił dr hab. Krzysztof Szwaagrzyk.

Tadeusz Mańkowski urodził się 28 października 1923 roku w Stężycy w powiecie garwolińskim. Od 1943 roku był członkiem oddziału AK dowodzonego przez Aleksandra Zdybickiego ps. Kruk. Po zakończeniu wojny pozostał w konspiracji uczestnicząc w akcjach wymierzonych m.in.: przeciwko funkcjonariuszom MO na terenie pow. garwolińskiego oraz kozienickiego. W czerwcu 1946 r. wraz z „Krukiem” przybył na Wybrzeże, gdzie kontynuował działalność podziemną m.in.: kolportując ulotki antykomunistyczne i antyradzieckie w Gdańsku i Sopocie. Został zatrzymany w lipcu 1946 roku przez funkcjonariuszy PUBP w Sopocie i po procesie prowadzonym w trybie doraźnym przed WSR w Gdańsku został skazany 13 września 1946 roku na karę śmierci. Wyrok wykonano przez rozstrzelanie 25 października 1946 roku w Więzieniu Karno – Śledczym w Gdańsku.

Szczątki Tadeusza Mańkowskiego zostały odnalezione w lipcu 2015 roku podczas prac poszukiwawczych prowadzonych przez IPN na terenie Cmentarza Garnizonowego w Gdańsku. Rodzina odebrała notę identyfikacyjną podczas uroczystości w Belwederze w dniu 1 października 2024 roku.

- Nie są to zwyczajne prace archeologiczne, które mają za zadanie tylko odnaleźć szczątki i zidentyfikować ludzi. Jest to sprawa wagi państwowej. W ten sposób państwo polskie, ale też my jako obywatele upominamy się o naszych bohaterów!

- powiedział prof. Krzysztof Szwagrzyk.

Instytut Pamięci Narodowej prowadzi działania zmierzające do odnalezienia i identyfikacji ofiar reżimów totalitarnych oraz czystek etnicznych w ramach działalności Biura Poszukiwań i Identyfikacji. Łącznie zidentyfikowano ponad 260 osób. W wyniku działań IPN odnaleziono i podjęto szczątki ponad dwóch tysięcy osób. Zabezpieczono 3700 próbek materiału genetycznego ofiar i ich krewnych, które znajdują się obecnie w Bazie Materiału Genetycznego.

Celem sprawniejszej identyfikacji odnajdywanych szczątków Instytut Pamięci Narodowej od kilku lat korzysta z narzędzia udostępnionego przez Federalne Biuro Śledcze Stanów Zjednoczonych (FBI) – systemu CODIS.

Biuro Poszukiwań i Identyfikacji prowadzi działania poszukiwawcze na terenie całego kraju oraz poza jego granicami. Zespół specjalistów przebadiał kilkadziesiąt miejsc w Polsce, prowadził także prace m.in. na Ukrainie, Białorusi, Łotwie, w Gruzji, na Litwie, w Szwajcarii oraz w Niemczech. W 2023 r. zespół Biura Poszukiwań i Identyfikacji przeprowadził prace w kilkudziesięciu lokalizacjach w Polsce. Był to m.in. Cmentarz Wojskowy na Powązkach, Cmentarz Osobowicki we Wrocławiu, teren jednostki wojskowej w Rembertowie, teren Gór Czechowskich w Lublinie. Przeprowadzono także kilka etapów prac poszukiwawczych w Mucznem w Bieszczadach, gdzie poszukiwano szczątków Polaków – ofiar zbrodni OUN/UPA z 1944 r. Należy także podkreślić rozpoczęcie prac poszukiwawczych na terenie cmentarza św. Wojciecha w Łodzi, gdzie odnaleziono dotychczas szczątki 4 ofiar niemieckiego obozu dla dzieci i młodzieży przy ul. Przemysłowej. Przeprowadzone zostały także prace poszukiwawcze poza granicami kraju, m.in. dwa etapy badań na terenie Kalwarii Wileńskiej w Wilnie, gdzie odnaleziono szczątki żołnierzy Armii Krajowej, poległych w Bitwie pod Krawczunami (operacja „Ostra Brama”).

- [Odnalezieni przez Biuro Poszukiwań i Identyfikacji](#)
- [Videocast: Powracamy Po Swoich](#)
[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

Stężyca

Centrala

komunizm

Pożegnanie